

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI**

DIREKTORAT ZA DELOVNA RAZMERJA IN PRAVICE IZ DELA

Štukljeva cesta 44, 1000 Ljubljana

T: 01 369 77 08

F: 01 369 78 32

E: gp.mddsz@gov.si

www.mddsz.gov.si

EKONOMSKO-SOCIALNI SVET, Natalia.Berlec@gov.si

ČLANI EKONOMSKO-SOCIALNEGA SVETA

**PREDSTAVNIKI TRIPARTITNE DELOVNE SKUPINE ZA SODELOVANJE NA PODROČJU DELA
MEDNARODNIH ORGANIZACIJ**

Številka: 511-46/2022/51

Datum: 26. 10. 2023

Zadeva: Sprejeti trije instrumenti Mednarodne organizacije dela ter sprejete resolucije tekom 111. zasedanja Mednarodne konference dela – seznanitev socialnih partnerjev

Seznanjamo vas, da je Mednarodna konferenca dela (v nadaljnjem besedilu: MKD) med svojim 111. rednim zasedanjem z veliko večino glasov sprejela **tri instrumente Mednarodne organizacije dela (v nadaljnjem besedilu: MOD)** ter **osem resolucij**. Sprejeto Priporočilo o kakovostnem vajeništvu, 2023 (št. 208) med drugim opredeljuje vajeništvo, določa standarde za kakovostno vajeništvo, vključno s pravicami in zaščito vajencev. Konferenca je prav tako sprejela dva instrumenta o delni reviziji petnajstih instrumentov MOD kot posledici vključitve varnega in zdravega delovnega okolja v okvir MOD temeljnih načel in pravic pri delu, in sicer Konvencijo o varnem in zdravem delovnem okolju (posledične spremembe), 2023 (št. 191) in Priporočilo o varnem in zdravem delovnem okolju (posledične spremembe), 2023 (št. 207). Poleg omenjenih instrumentov in resolucij je MKD sprejela tudi **odločitev o razveljavitvi oz. umiku 24 instrumentov MOD** (pretežno s področja dela v pomorstvu). Gre za instrumente, ki so bili s strani obeh odborov označeni kot zastareli, njihova vsebina pa je bila inkorporirana, revidirana ali nadgrajena s sodobnejšimi instrumenti na način, ki bolje ustreza razmeram v sodobnem pomorstvu oz. na področju nadzora inšpekcije dela.

I. SPREJETI NOVI INSTRUMENTI MOD

A) Sprejetje Konvencije o varnem in zdravem delovnem okolju (posledične spremembe), 2023 (št. 191) ter Priporočila o varnem in zdravem delovnem okolju (posledične spremembe), 2023 (št. 207)

MKD je po predhodni obravnavi znotraj Odbora za splošne zadeve dne 12. junija 2023 z veliko večino glasov sprejela **Konvencijo o varnem in zdravem delovnem okolju (posledične**

spremembe), 2023 (št. 191)¹ in Priporočilo o varnem in zdravem delovnem okolju (posledične spremembe), 2023 (št. 207)².

Vladni delegatki slovenske tripartitne delegacije sta skladno s predhodno usklajenim mnenjem ter skladno s prakso aktivne in močne podpore Slovenije in ostalih članic Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: EU) glede vključitve varnega in zdravega delovnega okolja v okvir MOD temeljnih načel in pravic pri delu glasovali **ZA** sprejetje obeh instrumentov.

Odločitev konference je skladna z Resolucijo o vključitvi varnega in zdravega delovnega okolja v okvir MOD temeljnih načel in pravic pri delu, 2022³, ki je med drugim obstoječim štirim temeljnimi načelom pri delu (svoboda združevanja in dejansko priznavanje pravice kolektivnega pogajanja, odprava vseh oblik prisilnega ali obveznega dela, učinkovita odprava otroškega dela in odprava diskriminacije v zvezi z zaposlitvijo in poklicem) **dodala varno in zdravo delovno okolje** ter pozvala Administrativni svet Mednarodnega urada za delo (v nadaljnjem besedilu: AS) k sprejetju vseh ustreznih ukrepov za uvedbo nekaterih sprememb zadevnih mednarodnih standardov dela (tj. instrumentov – konvencij in priporočil), in sicer zaradi določitve novega, petega temeljnega načela in pravic pri delu. Dodajamo, da je z omenjeno resolucijo konferenca prav tako določila **Konvenciji MOD št. 155 in št. 187⁴ kot temeljni**, s čimer je obstoječim osmim temeljnimi konvencijam MOD (in sicer št. 87, 98, 29, 105, 138, 182, 100 in 111) dodala še omenjeni dve (št. 155 in 187).

Sprejetje obeh instrumentov pomeni torej **delno spremembo petnajstih instrumentov MOD, in sicer sedmih konvencij, enega protokola ter sedmih priporočil**, ki so bili sprejeti po letu 1998, in sicer **z namenom posodobitve tistih določb ali odstavkov preambule, ki se nanašajo na prve štiri kategorije temeljnih načel in pravic pri delu, ali prvih osem temeljnih konvencij MOD**. Revizija je tehnične oz. formalne narave in je namenjena ohranitvi jasnosti in skladnosti sklopa mednarodnih standardov dela.

Instrumenti, ki so predmet delne revizije, so:

- Konvencija MOD št. 182, 1999;
- Konvencija MOD št. 183, 2000;
- Konvencija MOD št. 186 (spremenjena), 2006;
- Konvencija MOD št. 187, 2006;
- Konvencija MOD št. 188, 2007;
- Konvencija MOD št. 189, 2011;
- Protokol št. 29, 2014;
- Konvencija MOD št. 190, 2019 ter

---

¹ Dostopno na: <https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/r/normlex/files/static/v120Y/authentic/C191-authentic.pdf>

² Dostopno na: <https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/r/normlex/files/static/v120Y/authentic/R207-authentic.pdf>

³ Dostopno na: https://www.ilo.org/ilc/ILCSessions/110/reports/texts-adopted/WCMS_848632/lang-en/index.htm

Deklaracija MOD o temeljnih načelih in pravicah pri delu iz 1998, kot spremenjena 2022: https://ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=1000:62:0::NO:62:P62_LIST_ENTRIE_ID:2453911:NO

⁴ Republika Slovenija je ratificirala tako Konvencijo o spodbujanju varnosti in zdravja pri delu, 2006 (št. 187) kot tudi Konvencijo o varstvu pri delu, zdravstvenem varstvu in delovnem okolju, 1981 (št. 155).

- Priporočila MOD št. 193 (2002), št. 195 (2004), št. 198 (2006), št. 200 (2010), št. 202 (2012), št. 204 (2015) in št. 205 (2017)⁵.

Republika Slovenija je do sedaj ratificirala naslednje konvencije, ki jih Konvencija MOD št. 191, 2023 spreminja:

- Konvencijo MOD št. 182, 1999, in sicer z Zakonom o ratifikaciji Konvencije o prepovedi najhujših oblik dela otrok in takojšnjem ukrepanju za njihovo odpravo (Konvencija ILO št. 182) (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 7/01),
- Konvencijo MOD št. 183, in sicer z Zakonom o ratifikaciji Konvencije o spremembi (spremenjene) Konvencije o varstvu materinstva iz leta 1952 (Konvencija MOD št. 183) (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 18/09),
- Konvencijo MOD št. 186, in sicer z Zakonom o ratifikaciji Konvencije o delu v pomorstvu, 2006 (Konvencija MOD št. 186) (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 2/16)⁶,
- Konvencijo MOD št. 187, 2006, in sicer z Zakonom o ratifikaciji Konvencije o spodbujanju varnosti in zdravja pri delu (Konvencija MOD št. 187) (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 18/13)

Konvencija MOD št. 191, 2023 začne veljati z dnem, ko sta pri generalnem direktorju Mednarodnega urada za delo registrirani ratifikaciji dveh članic MOD (prvi odstavek 4. člena). Po začetku veljavnosti omenjene konvencije bo mogoče zgoraj navedene konvencije ratificirati samo v njihovi spremenjeni obliki. Za državo članico, ki je katero izmed konvencij, ki so predmet revizije, že ratificirala, bo spremenjena različica zanjo začela veljati po njeni ratifikaciji (in začetku veljavnosti) konvencije, ki omenjene instrumente spreminja.

Poudariti torej velja, da samo glasovanje vladnih delegatk za sprejem konvencije ne pomeni samodejne revizije navedenih konvencij, ki jih je Republika Slovenija ratificirala. Spremenjene konvencije začno veljati za Republiko Slovenijo skladno 4. členom Konvencije MOD št. 191, 2023 (tj. po registraciji ratifikacije skladno z drugim odstavkom 4. člena ter začetku veljavnosti konvencije skladno s prvim odstavkom 4. člena). Do tedaj vse ratificirane navedene konvencije za Republiko Slovenijo ostajajo v veljavi v nespremenjeni obliki.

Priporočilo je začelo veljati z dnem, ko ga je sprejela konferenca, prav tako zgoraj navedena priporočila v spremenjeni različici.

Poleg omenjenih dveh instrumentov je konferenca sprejela **tudi resolucijo**, ki države članice **poziva k hitri in široki ratifikaciji predlagane konvencije**. Resolucija je v celoti dostopna na:

https://www.ilo.org/ilc/ILCSessions/111/reports/texts-adopted/WCMS_886645/lang--en/index.htm

⁵ Besedila navedenih priporočil so dostopna na: <https://ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=1000:12010:.....>

⁶ Ratificirala je tudi spremembe omenjene konvencije, in sicer iz let 2014 in 2016 (Zakon o ratifikaciji Sprememb iz leta 2014 Konvencije o delu v pomorstvu, 2006, in Sprememb iz leta 2016 Konvencije o delu v pomorstvu, 2006 (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 3/20).

REZULTATI GLASOVANJA:

	ZA	PROTI	VZDRŽAN
Konvencija MOD št. 191	467	10	6
Priporočilo MOD št. 207	472	5	6

Rezultati glasovanja so dostopni na naslednji spletni strani:

https://www.ilo.org/wcmstp5/groups/public/@ed_norm/@relconf/documents/meetingdocument/wcms_885105.pdf

B) Sprejetje Priporočila o kakovostnem vajeništvu, 2023 (št. 208)

Na letošnjem zasedanju MKD je potekala **druga razprava o vajeništvu, in sicer z namenom sprejetja priporočila**. Omenjena točka dnevnega reda je pomenila drugo fazo postopka dvojne razprave. Med svojim 110. zasedanjem leta 2022 je namreč konferenca odločila, da omenjeno točko uvrsti na **dnevni red** 111. zasedanja, in sicer kot **drugo razpravo** z namenom **sprejetja priporočila**.

Dne 16. junija 2023 je konferenca z veliko večino glasov sprejela **Priporočilo o kakovostnem vajeništvu, 2023 (št. 208)**. 468 delegatov je glasovalo ZA, en PROTI, 6 pa se jih je vzdržalo. Vladni delegatki slovenske tripartitne delegacije sta skladno z usklajenim mnenjem Ministrstva za vzgojo in izobraževanje ter Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (v nadaljnjem besedilu: MDDSZ) glasovali **ZA** sprejetje priporočila.

REZULTATI GLASOVANJA:

	ZA	PROTI	VZDRŽAN
Priporočilo MOD št. 208	468	1	6

Rezultati glasovanja so dostopni na naslednji spletni strani:

https://www.ilo.org/ilc/ILCSessions/111/reports/texts-adopted/WCMS_885493/lang-en/index.htm

Sprejeto priporočilo med drugim opredeljuje vajeništvo, določa standarde za kakovostno vajeništvo, vključno s pravicami in zaščito vajencev. Določbe priporočila so vsebinsko razdeljene na preambulo in sedem poglavij, in sicer:

- Opredelitev izrazov, področje uporabe in sredstva za izvajanje;
- Regulativni okvir za kakovostno vajeništvo;
- Varstvo vajencev;
- Pogodba o vajeništvu;
- Enakost in raznolikost v kakovostnem vajeništvu;
- Spodbujanje kakovostnega vajeništva;
- Sodelovanje na mednarodni, regionalni in državni ravni za kakovostno vajeništvo.

Vajeništvo je opredeljeno kot **oblika izobraževanja in usposabljanja, ki je urejena s pogodbo o vajeništvu**, vajencu omogoča, da pridobi zmožnosti, potrebne za delo v poklicu, s strukturiranim usposabljanjem, za katero prejme plačilo ali drugo finančno nadomestilo in ki je sestavljeno iz učenja na delovnem mestu in učenja zunaj delovnega mesta, ter vodi do priznane kvalifikacije. Priporočilo nadalje navaja, da naj članice **vzpostavijo regulativni okvir za kakovostno vajeništvo** ter kvalifikacijske okvire ali sisteme za lažje priznavanje zmožnosti, pridobljenih v vajeništvu, reprezentativne organizacije delodajalcev in delavcev pa naj bodo vključene v oblikovanje, izvajanje, spremljanje in ocenjevanje okvirov, sistemov, politik in programov za kakovostno vajeništvo. Članice naj sprejmejo tudi ukrepe za zagotovitev, da se v zvezi z vajeništvom **spoštujejo in uresničujejo temeljna načela in pravice pri delu**, ter takšne ukrepe, ki vajencem zagotavljajo **ustrezno plačilo ali drugo finančno nadomestilo**, upoštevajo norme glede **omejitve delovnega časa**, upravičenost do **dopusta z ustreznim plačilom ali drugim finančnim nadomestilom**, dostop do **plačanega materinskega ali očetovskega dopusta in starševskega dopusta**, do **socialne varnosti in materinskega varstva**, upravičenost do **nadomestila za poškodbe in bolezni, povezane z delom** in druge ukrepe (deseti odstavek). IV. poglavje priporočila je namenjeno **pogodbi o vajeništvu**, v petem poglavju pa priporočilo poziva članice k sprejetju ukrepov za **spodbujanje enakosti, raznolikosti in socialne vključenosti** v vajeništvu, pri čemer naj še posebej upoštevajo položaj in potrebe oseb iz ranljivih skupin ali skupin v ranljivem položaju. Članice naj ob posvetovanju z reprezentativnimi organizacijami delodajalcev in delavcev sprejmejo ukrepe za **ustvarjanje in omogočanje spodbudnega okolja za kakovostno vajeništvo** (VI. poglavje). Prav tako priporočilo spodbuja članice, da sprejmejo **ukrepe za krepitev sodelovanja in izmenjave informacij o dobrih praksah na mednarodni, regionalni in državni ravni glede vseh vidikov vajeništva** (VII. poglavje).

Verodostojno besedilo sprejetega Priporočila o kakovostnem vajeništvu, 2023 (št. 208) je dostopno na:
<https://wwwex.ilo.org/ordspub/prdutf8p/r/normlex/files/static/v126Y/authentic/R208-authentic.pdf>

Neuradni prevodi besedil vseh treh sprejetih instrumentov MOD (K 191, P 207, P 208) so priloga tega dopisa.

Vlada Republike Slovenije se je dne 24. oktobra 2023 seznanila z Informacijo o sprejetju Konvencije o varnem in zdravem delovnem okolju (posledične spremembe), 2023 (št. 191), Priporočila o varnem in zdravem delovnem okolju (posledične spremembe), 2023 (št. 207) in Priporočila o kakovostnem vajeništvu, 2023 (št. 208) (sklep Vlade št. 51104-19/2023/6 z dne 24. oktobra 2023) ter odločila, da pošlje omenjene instrumente v seznanitev Odboru Državnega zbora za zunanjo politiko.

II. SPREJETE RESOLUCIJE

Poleg omenjenih instrumentov je MKD tekom svojega 111. zasedanja sprejela **osem resolucij**. Resolucije se nanašajo na pomembne zaključke, in sicer **in sicer vezane na drugo ponovno razpravo o delovnopравни zaščiti** ter na **pravičen prehod k okoljsko trajnostnim**

gospodarstvom in družbam za vse. Še posebej v luči številnih sprememb v svetu dela ter globalnih kriz predstavljajo zaključki o drugi ponovni razpravi o **delovnopravni zaščiti** dragoceno vodilo za doseganje (bolj) vključujoče, ustrezne in učinkovite delovnopravne zaščite, in sicer na podlagi socialnega dialoga. Zaključki o **pravičnem prehodu** k okoljsko trajnostnim gospodarstvom in družbam za vse poudarjajo nujnost ukrepov za pospešitev pravičnega prehoda, saj so neobhodno potrebni za doseganje socialne pravičnosti, dostojnega dela in izkoreninjanje revščine. Izpostaviti tudi velja, da je konferenca po dolgotrajni obravnavi znotraj Finančnega odbora vladnih predstavnikov sprejela tudi **program in proračun za dveletno obdobje 2024–2025**. Konferenca je prav tako sprejela resolucijo, ki zadeva spremembo standardne končne določbe konvencij MOD glede verodostojnih jezikovnih različic konvencij, in sicer na način, da se angleški in francoski jezikovni različici **doda še španska jezikovna različica kot enako verodostojna** že navedenima. Dodajamo, da je konferenca je na predlog AS z glasovanjem sprejela **Resolucijo o ukrepih v skladu s 33. členom Ustave MOD**, in sicer v zvezi z **Belorusijo**. Resolucija se nanaša predvsem na dolgoletno nespoštovanje določil dveh temeljnih konvencij MOD, ki zadevata svobodo združevanja in pravico do kolektivnega dogovarjanja, in sicer Konvencij MOD št. 87 ter št. 98. Namen resolucije je zagotoviti, da bo beloruska vlada ravnala v skladu s priporočili preiskovalne komisije (ki je postopek na najvišji ravni v okviru nadzornega mehanizma MOD), česar kljub dolgoletnim pozivom ni storila. Vežano na točko c drugega odstavka omenjene resolucije je Slovenija v okviru skupnega odziva EU posredovala generalnemu direktorju Mednarodnega urada za delo skupen dopis EU, ki vam ga pošiljamo priloženo (v seznanitev).

Vse resolucije, sprejete med 111. zasedanjem MKD, so dostopne na naslednji spletni strani:

<https://www.ilo.org/ilc/ILCSessions/111/reports/texts-adopted/lang--en/index.htm>

III. RAZVELJAVITEV OZ. UMIK 24 INSTRUMENTOV

Konferenca je 12. junija 2023 na predlog Odbora za splošne zadeve z veliko večino glasov odločila v prid **razveljavitvi oziroma umiku nekaterih konvencij, protokola in priporočil MOD (pretežno s področja dela v pomorstvu⁷), in sicer:**

- razveljavitve Konvencije MOD št. 163;
- umiku Konvencij MOD št. 70, 75, 165 in 178;
- umiku Protokola MOD št. 147 ter
- umiku Priporočil MOD št. 9, 10, 20, 28, 48, 75, 76, 78, 105, 106, 108, 138, 140, 141, 142, 155, 173 in 185.

Vladni delegatki slovenske tripartitne delegacije sta skladno s predhodno usklajenim mnenjem glasovali **ZA** razveljavitev oz. umik omenjenih instrumentov.

Odločitev konference (dostopno na: https://www.ilo.org/ilc/ILCSessions/111/reports/texts-adopted/WCMS_886378/lang--en/index.htm) je skladna s priporočili, ki jih je sprejel Posebni tripartitni odbor, ustanovljen skladno s Konvencijo o delu v pomorstvu, 2006 med prvim delom

---

⁷ Izjema je Priporočilo MOD št. 20 o inšpekciji dela, 1926.

svojega četrtega srečanja (aprila 2021) ter s priporočili četrtega srečanja Tripartitne delovne skupine za pregled standardov, ki je potekalo septembra 2018. Gre torej za instrumente, ki so bili s strani obeh odborov označeni kot zastareli, njihova vsebina pa je bila inkorporirana, revidirana ali nadgrajena s sodobnejšimi instrumenti MOD na način, ki bolje ustreza razmeram v sodobnem pomorstvu oz. na področju nadzora inšpekcije dela (tj. Konvencije št. 186, 81 in 129)⁸.

Poudariti velja, da je bila točka razveljavitve oziroma umika konvencij oziroma priporočil že **četrtrič** uvrščena na dnevni red MKD⁹. **Umik** (*withdrawal*) se nanaša na konvencije, ki niso nikoli začele veljati ali pa niso več v veljavi zaradi odpovedi ratifikacij s strani držav članic ter na priporočila, **razveljavitev** (*abrogation*) pa pomeni dokončno odpravo vseh pravnih učinkov, ki jih predvideva (še) veljavna konvencija, med MOD in njenimi članicami. V primeru, da MKD razveljavi določeno konvencijo, se slednja umakne iz korpusa standardov MOD. Posledično države, ki so konvencijo ratificirale, niso več obvezane poročati o sprejetih ukrepih za uresničevanje njenih določil (po 22. členu Ustave MOD), prav tako ne morejo biti podvržene reprezentaciji (skladno s 24. členom Ustave MOD) ali pritožbi (skladno s 26. členom Ustave MOD) zaradi neupoštevanja določil razveljavljene konvencije.

Republika Slovenija (v nadaljnjem besedilu: RS) ni ratificirala nobene izmed navedenih konvencij, ki so bile razveljavljene oz. umaknjene, je pa z Zakonom o ratifikaciji Protokola iz leta 1996 h Konvenciji o minimalnih normativih v trgovski mornarici, 1976 (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 17/04) **ratificirala Protokol iz leta 1996 (št. 147)**, pri čemer je **15. aprila 2017**, ko je za RS začela veljati **Konvencija o delu v pomorstvu, 2006** (Konvencija MOD št. 186) (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 2/16), **omenjeni protokol za RS prenehal veljati**. Poleg **Konvencije o delu v pomorstvu, 2006 (št. 186)** za RS prav tako veljajo **Konvencija o inšpekciji dela v industriji in trgovini, 1947 (št. 81)** ter **Konvencija o inšpekciji dela v kmetijstvu, 1969 (št. 129)**, ki ju je RS nasledila z Aktom o notifikaciji nasledstva glede konvencij UNESCO, mednarodnih večstranskih pogodb o zračnem prometu, konvencij mednarodne organizacije dela, konvencij mednarodne pomorske organizacije, carinskih konvencij in nekaterih drugih mednarodnih večstranskih pogodb (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 15/92).

Slovenija podpira težnjo MOD k sodobni in prečiščeni zbirki mednarodnih standardov dela, odločitev glede razveljavitev oziroma umika omenjenih instrumentov pa je skladna tako s priporočili tripartitne delovne skupine za pregled standardov kot tudi s priporočili zadevnega tripartitnega odbora. RS je ratificirala Konvencijo o delu v pomorstvu, 2006, ki je naj sodobnejši in naj celovitejši instrument MOD s področja dela v pomorstvu, ki je hkrati tudi mednarodno široko ratificiran¹⁰. Tudi obe Konvenciji MOD s področja inšpekcije dela (št. 81 in št. 129) sta veljavni za

---

⁸ Podrobneje v: *International Labour Conference, 111th Session, 2023. Report VII (1). Abrogation of one international labour Convention and withdrawal of four Conventions, one Protocol and 18 Recommendations*, dostopno na https://www.ilo.org/ilc/ILCSessions/111/reports/reports-to-the-conference/WCMS_830277/lang--en/index.htm.

⁹ 8. oktobra 2015 je namreč začela veljati sprememba iz leta 1997 Ustave MOD (sedaj deveti odstavek 19. člena Ustave MOD), ki omogoča, da MKD na predlog AS z dvotretjinsko večino prisotnih delegatov razveljavi katero koli konvencijo, če se izkaže, da ne služi več svojemu namenu ter da ne prispeva več k doseganju ciljev organizacije.

¹⁰ Omenjeno konvencijo so ratificirale 104 države (podatek z dne 2. 8. 2023). Dostopno na https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:11300:0::NO::P11300_INSTRUMENT_ID:312331

RS ter imata prav tako veliko število ratifikacij¹¹. Vsled navedenega ter po posvetovanju z najbolj reprezentativnimi organizacijami delavcev in delodajalcev (skladno z 52. členom Poslovnika MKD) sta vladni delegatki glasovali v prid razveljavitvi oz. umiku omenjenih instrumentov MOD.

Rezultati glasovanja so dostopni na:

https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/@ed_norm/@relconf/documents/meetingdocument/wcms_885106.pdf

S spoštovanjem,

Pripravila:

Urška Draksler
Podsekretarka

mag. Katja Rihar Bajuk
generalna direktorica

Damjan Mašera
Vodja sektorja

Priloge:

- Priloga I: Besedila Konvencije o varnem in zdravem delovnem okolju (posledične spremembe), 2023 (št. 191), Priporočila o varnem in zdravem delovnem okolju (posledične spremembe), 2023 (št. 207) in Priporočila o kakovostnem vajeništvu, 2023 (št. 208)
- Priloga II: Dopis EU in njenih držav članic z dne 29. septembra 2023 v povezavi z Resolucijo o ukrepih v skladu s 33. členom Ustave MOD, in sicer v primeru Belorusije – v seznanitev

V vednost:

- blaz.cvar@ozs.si
- nika.pecevnik@tzslo.si
- martina.vuk@konfederacija-sjs.si

---

¹¹ Št. ratifikacij K 81 je 149 (podatek z dne 2. 8. 2023) (dostopno na: https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:11300:0::NO:11300:P11300_INSTRUMENT_ID:312226:NO), št. ratifikacij 129 pa znaša 56 (podatek z dne 2. 8. 2023). Dostopno na: https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:11300:0::NO:11300:P11300_INSTRUMENT_ID:312274:NO

Priloga I: Besedila Konvencije o varnem in zdravem delovnem okolju (posledične spremembe), 2023 (št. 191), Priporočila o varnem in zdravem delovnem okolju (posledične spremembe), 2023 (št. 207) in Priporočila o kakovostnem vajeništvu, 2023 (št. 208)

NEURADNI PREVOD¹²

Mednarodna konferenca dela

KONVENCIJA 191

Konvencija o spremembah standardov zaradi
priznanja varnega in zdravega delovnega okolja
za temeljno načelo,
ki jo je sprejela konferenca na svojem 111. zasedanju,
Ženeva, 12. junij 2023

---

¹² Verodostojno besedilo Konvencije št. 191 je v angleškem, francoskem in španskem jeziku dostopno na:
<https://wwwex.ilo.org/ordspub/prdutf8p/r/normlex/files/static/v126Y/authentic/C191-authentic.pdf>

KONVENCIJA 191

Konvencija o spremembah standardov zaradi priznanja varnega in zdravega delovnega okolja za temeljno načelo

Generalna konferenca Mednarodne organizacije dela,

ki jo je v Ženevi sklical Administrativni svet Mednarodnega urada za delo in se je 5. junija 2023 sestala na 111. zasedanju,

ob sklicevanju na resolucijo o vključitvi varnega in zdravega delovnega okolja v okvir temeljnih načel in pravic pri delu MOD, ki jo je sprejela na svojem 110. zasedanju (junij 2022),

po odločitvi, da sprejme nekatere predloge glede spremembe Konvencije o najhujših oblikah dela otrok, 1999 (št. 182), Konvencije o varstvu materinstva, 2000 (št. 183), Konvencije o delu v pomorstvu, 2006, s spremembami, Konvencije o spodbujanju varnosti in zdravja pri delu, 2006 (št. 187), Konvencije o delu v ribištvu, 2007 (št. 188), Konvencije o delavcih v gospodinjstvu, 2011 (št. 189), Konvencije o nasilju in nadlegovanju, 2019 (št. 190), ter Protokola iz leta 2014 h Konvenciji o prisilnem delu, 1930, zato da se vanje vključijo nekatere spremembe, ki so posledica sprejetja resolucije o vključitvi varnega in zdravega delovnega okolja v okvir temeljnih načel in pravic pri delu MOD,

glede na to, da morajo biti ti predlogi oblikovani kot mednarodna konvencija,

sprejema 12. junija 2023 to konvencijo, ki se imenuje Konvencija o varnem in zdravem delovnem okolju (posledične spremembe), 2023:

1. člen

1. V Konvenciji o najhujših oblikah dela otrok, 1999 (št. 182), Konvenciji o varstvu materinstva, 2000 (št. 183), Konvenciji o delu v pomorstvu, 2006, s spremembami, Konvenciji o spodbujanju varnosti in zdravja pri delu, 2006 (št. 187), Konvenciji o delu v ribištvu, 2007 (št. 188), Konvenciji o delavcih v gospodinjstvu, 2011 (št. 189), ter Protokolu iz leta 2014 h Konvenciji o prisilnem delu, 1930, se besedilo "Deklaracija MOD o temeljnih načelih in pravicah pri delu ter njenem nadaljevanju, 1998" ali katera koli različica tega besedila nadomesti z besedilom "Deklaracija MOD o temeljnih načelih in pravicah pri delu (1998), kot je bila spremenjena leta 2022".
2. V tretji odstavku preambule Konvencije o delu v pomorstvu, 2006, s spremembami, peti odstavek preambule Konvencije o delu v ribištvu, 2007 (št. 188), in dvanajsti odstavek preambule Protokola iz leta 2014 h Konvenciji o prisilnem delu, 1930, se v kronološkem zaporedju dodata besedili "Konvencija o varnosti in zdravju pri delu, 1981 (št. 155)¹³" in "Konvencija o spodbujanju varnosti in zdravja pri delu, 2006 (št. 187)".
3. Besedilo "varno in zdravo delovno okolje" v ustreznih sklonih se doda kot nov pododstavek (e) v III. člen Konvencije o delu v pomorstvu, 2006, s spremembami; nov pododstavek (e) v drugi odstavku 3. člena Konvencije o delavcih v gospodinjstvu, 2011

---

¹³ Opomba: Omenjeno konvencijo je Republika Slovenija nasledila z Aktom o notifikaciji nasledstva glede konvencij UNESCO, mednarodnih večstranskih pogodb o zračnem prometu, konvencij mednarodne organizacije dela, konvencij mednarodne pomorske organizacije, carinskih konvencij in nekaterih drugih mednarodnih večstranskih pogodb (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 15/92), kjer je navedena kot Konvencija št. 155 o varstvu pri delu, zdravstvenem varstvu in delovnem okolju.

(št. 189), ter za besedilom "zaposlitve in poklica" v 5. členu Konvencije o nasilju in nadlegovanju, 2019 (št. 190).

4. V preambuli Konvencije o delavcih v gospodinjstvu, 2011 (št. 189), in Protokola iz leta 2014 h Konvenciji o prisilnem delu, 1930, se besedilo "Deklaracija MOD o socialni pravičnosti za pošteno globalizacijo" ali katera koli različica tega besedila nadomesti z besedilom "Deklaracija MOD o socialni pravičnosti za pošteno globalizacijo (2008), kot je bila spremenjena leta 2022".

2. člen

1. Šteje se, da vsaka članica Mednarodne organizacije dela, ki po začetku veljavnosti te konvencije generalnemu direktorju Mednarodnega urada za delo pošlje svojo listino o ratifikaciji konvencije ali protokola iz 1. člena, ratificira navedeno konvencijo ali protokol, kot je bila spremenjena oziroma bil spremenjen s to konvencijo.
2. Ob ratifikaciji te konvencije vsaka članica prizna, da jo še naprej zavezujejo določbe vsake konvencije ali protokola iz 1. člena, ki jo ali ga je že ratificirala, kot so bile spremenjene s to konvencijo.

3. člen

Listine o ratifikaciji te konvencije se pošljejo generalnemu direktorju Mednarodnega urada za delo v registracijo.

4. člen

1. Ob upoštevanju tretjega odstavka tega člena ta konvencija začne veljati na dan, ko sta pri generalnem direktorju Mednarodnega urada za delo registrirani ratifikaciji dveh članic Mednarodne organizacije dela.
2. Potem začne ta konvencija veljati za vsako članico na dan registracije njene ratifikacije.
3. Ta konvencija začne veljati za Konvencijo o delu v pomorstvu, 2006, s spremembami, v skladu z njenim XIV. členom.

5. člen

Z začetkom veljavnosti te konvencije nespremenjene različice konvencij in protokolov iz 1. člena niso več na voljo za ratifikacijo.

6. člen

1. Generalni direktor Mednarodnega urada za delo uradno obvesti vse članice Mednarodne organizacije dela o registraciji vseh ratifikacij in izjav, ki so mu jih poslale članice organizacije.
2. Generalni direktor Mednarodnega urada za delo sporoči generalnemu sekretarju Združenih narodov vse podatke o vseh ratifikacijah in izjavah, registriranih v skladu z določbami prejšnjih členov, zaradi registracije v skladu s 102. členom Ustanovne listine Organizacije združenih narodov.

7. člen

1. Če konferenca sprejme novo konvencijo, ki spreminja to konvencijo, in če z novo konvencijo ni določeno drugače:
  - (a) ratifikacija nove konvencije o spremembi za članico, ki jo ratificira, *ipso iure* pomeni takojšnjo odpoved te konvencije, če in ko nova konvencija o spremembi začne veljati;
  - (b) od dneva začetka veljavnosti nove konvencije o spremembi ta konvencija članicam ni več na voljo za ratifikacijo.
2. Ta konvencija vsekakor še naprej velja v sedanji obliki in vsebini za tiste članice, ki so jo ratificirale, niso pa ratificirale konvencije o spremembi.

8. člen

Angleška, francoska in španska različica besedila te konvencije so enako verodostojne.

Zgornje besedilo je verodostojno besedilo konvencije, ki jo je pravilno sprejela Generalna konferenca Mednarodne organizacije dela na svojem 111. zasedanju, ki je bilo v Ženevi in se je končalo 16. junija 2023.

V POTRDITEV TEGA sva to podpisala 16. junija 2023:

Predsednik konference,

ALI BIN SAMIKH AL MARRI

Generalni direktor Mednarodnega urada za delo,

GILBERT F. HOUNGBO

Mednarodna konferenca dela

PRIPOROČILO 207

Priporočilo o spremembah standardov
zaradi priznanja varnega in zdravega delovnega okolja
za temeljno načelo,
ki ga je sprejela konferenca na svojem 111. zasedanju,
Ženeva, 12. junij 2023

---

¹⁴ Verodostojno besedilo Priporočila št. 207 je v angleškem, francoskem in španskem jeziku dostopno na:
<https://wwwex.ilo.org/ordspub/prdutf8p/r/normlex/files/static/v126Y/authentic/R207-authentic.pdf>

PRIPOROČILO 207

Priporočilo o spremembah standardov zaradi priznanja zdravega in varnega delovnega okolja za temeljno načelo

Generalna konferenca Mednarodne organizacije dela,

ki jo je v Ženevi sklical Administrativni svet Mednarodnega urada za delo in se je 5. junija 2023 sestala na 111. zasedanju,

ob sklicevanju na resolucijo o vključitvi varnega in zdravega delovnega okolja v okvir temeljnih načel in pravic pri delu MOD, ki jo je sprejela na svojem 110. zasedanju (junij 2022),

po odločitvi, da sprejme nekatere predloge glede spremembe Priporočila o spodbujanju zadrug, 2002 (št. 193), Priporočila o razvoju človeških virov, 2004 (št. 195), Priporočila o delovnih razmerjih, 2006 (št. 198), Priporočila o HIV in aidsu, 2010 (št. 200), Priporočila o osnovni ravni socialne zaščite, 2012 (št. 202), Priporočila o prehodu iz neuradnega gospodarstva v uradno gospodarstvo, 2015 (št. 204), ter Priporočila o zaposlovanju in dostojnem delu za mir in odpornost, 2017 (št. 205), zato da se vanje vključijo nekatere spremembe, ki so posledica sprejetja resolucije o vključitvi varnega in zdravega delovnega okolja v okvir temeljnih načel in pravic pri delu MOD,

glede na to, da morajo biti ti predlogi oblikovani kot priporočilo,

sprejema 12. junija 2023 to priporočilo, ki se imenuje Priporočilo o varnem in zdravem delovnem okolju (posledične spremembe), 2023:

1. V preambuli Priporočila o spodbujanju zadrug, 2002 (št. 193), Priporočila o razvoju človeških virov, 2004 (št. 195), Priporočila o delovnih razmerjih, 2006 (št. 198), Priporočila o prehodu iz neuradnega gospodarstva v uradno gospodarstvo, 2015 (št. 204), Priporočila o zaposlovanju in dostojnem delu za mir in odpornost, 2017 (št. 205), ter v točki (a) 1. pododstavka 8. odstavka Priporočila o spodbujanju zadrug, 2002 (št. 193), 35. odstavku Priporočila o HIV in aidsu, 2010 (št. 200), ter točki (a) 23. odstavka in točki (c) 41. odstavka Priporočila o zaposlovanju in dostojnem delu za mir in odpornost, 2017 (št. 205), se besedilo "Deklaracija MOD o temeljnih načelih in pravicah pri delu ter njenem nadaljevanju, 1998" ali katera koli različica tega besedila nadomesti z besedilom "Deklaracija MOD o temeljnih načelih in pravicah pri delu (1998), kot je bila spremenjena leta 2022".
2. V peti odstavki preambule Priporočila o spodbujanju zadrug, 2002 (št. 193), se v kronološkem zaporedju dodata besedili "Konvencija o varnosti in zdravju pri delu, 1981 (št. 155)" in "Konvencija o spodbujanju varnosti in zdravja pri delu, 2006 (št. 187)".
3. V Priporočilu o prehodu iz neuradnega gospodarstva v uradno gospodarstvo, 2015 (št. 204):
  - (a) se v osmem odstavku preambule beseda "osmih" nadomesti z besedo "desetih";
  - (b) se kot nova točka (e) 16. odstavka doda besedilo "varno in zdravo delovno okolje";
  - (c) se v prilogi besedili "Konvencija o varnosti in zdravju pri delu, 1981 (št. 155)" in "Konvencija o spodbujanju varnosti in zdravja pri delu, 2006 (št. 187)" črtata

s seznama instrumentov pod podnaslovom "Drugi instrumenti" ter dodata v kronološkem zaporedju pod podnaslov "Temeljne konvencije".

4. V preambuli Priporočila o osnovni ravni socialne zaščite, 2012 (št. 202), Priporočila o prehodu iz neuradnega gospodarstva v uradno gospodarstvo, 2015 (št. 204), ter Priporočila o zaposlovanju in dostojnem delu za mir in odpornost, 2017 (št. 205), se besedilo "Deklaracija MOD o socialni pravičnosti za pošteno globalizacijo, 2008" ali katera koli različica tega besedila nadomesti z besedilom "Deklaracija MOD o socialni pravičnosti za pošteno globalizacijo (2008), kot je bila spremenjena leta 2022".
5. Generalni direktor Mednarodnega urada za delo pripravi uradna besedila priporočil iz 1. in 4. odstavka, kot so spremenjena s tem priporočilom, ter overjene kopije teh besedil pošlje vsem članicam organizacije.

Zgornje besedilo je verodostojno besedilo priporočila, ki ga je pravilno sprejela Generalna konferenca Mednarodne organizacije dela na svojem 111. zasedanju, ki je bilo v Ženevi in se je končalo 16. junija 2023.

V POTRDITEV TEGA sva to podpisala 16. junija 2023:

Predsednik konference,

ALI BIN SAMIKH AL MARRI

Generalni direktor Mednarodnega urada za delo,

GILBERT F. HOUNGBO

Mednarodna konferenca dela

PRIPOROČILO 208

Priporočilo o kakovostnem vajeništvu,
ki ga je sprejela konferenca na svojem 111. zasedanju,
Ženeva, 16. junij 2023

---

¹⁵ Verodostojno besedilo Priporočila št. 208 je v angleškem, francoskem in španskem jeziku dostopno na:
<https://wwwex.ilo.org/ordspub/prdutf8p/r/normlex/files/static/v126Y/authentic/R208-authentic.pdf>

PRIPOROČILO 208

Priporočilo o kakovostnem vajeništvu

Generalna konferenca Mednarodne organizacije dela,

ki jo je v Ženevi sklical Administrativni svet Mednarodnega urada za delo in se je 5. junija 2023 sestala na 111. zasedanju,

ob ugotovitvi, da sta stopnji brezposelnosti in podzaposlenosti še vedno visoki, da se nadaljuje neenakost ter da hitre preobrazbe v svetu dela, kot so preobrazbe zaradi izzivov podnebnih sprememb, še povečujejo neskladje med ponudbo in potrebo pri znanju in veščinah ter pomanjkanje znanja in veščin, zaradi česar je treba razvijati kakovostno vajeništvo, ki bo ljudem vseh starosti zagotovilo priložnosti za stalno usposabljanje, preusposabljanje in izpopolnjevanje,

ob dodatni ugotovitvi, da tako stalno usposabljanje, preusposabljanje in izpopolnjevanje prispevajo k polni, storilni in prosto izbrani zaposlitvi ter dostojnemu delu za vse,

ob poudarjanju pomembnosti kakovostnega izobraževanja in usposabljanja za vse ter dostopa do kakovostnega vseživljenjskega učenja,

ob poudarjanju, da imajo vsi ljudje pravico do materialne blaginje in duhovnega razvoja v razmerah svobode in dostojanstva, gospodarske varnosti in enakih možnosti,

ob priznavanju, da spodbujanje in razvijanje kakovostnega vajeništva lahko vodita do dostojnega dela, prispevata k učinkovitemu odzivanju na izzive v svetu dela ter zagotovita priložnosti za vseživljenjsko učenje, da se okrepijo storilnost, odpornost, prehajanje in zaposljivost ter zadovoljijo sedanje in prihodnje potrebe vajencev, delodajalcev in trga dela,

ob priznavanju, da spodbujanje, razvijanje in zagotavljanje kakovostnega vajeništva lahko tudi podpirajo podjetništvo, samozaposlovanje, zaposljivost, prehod v uradno gospodarstvo, ustvarjanje dostojnih delovnih mest ter rast in trajnostnost podjetij,

glede na to, da učinkoviti okvir kakovostnega vajeništva zahteva, da je vajeništvo dobro urejeno, trajnostno, zadostno financirano, vključujoče ter brez diskriminacije, nasilja, nadlegovanja in izkoriščanja, da spodbuja enakost spolov in raznolikost, da zagotavlja zadostno plačilo ali drugo finančno nadomestilo ter kritje socialne zaščite, da vodi v priznane kvalifikacije ter da izboljšuje rezultate zaposlovanja,

ob poudarjanju, da bi bilo treba vajeništvo spodbujati in urejati, vključno s socialnim dialogom, zato da se zagotovi kakovost vajeništva, da se vajencem in podjetjem zagotovijo ugodnosti in varstvo ter da se poveča privlačnost vajeništva za morebitne vajence in delodajalce, vključno z mikro, malimi in srednje velikimi podjetji,

ob sklicevanju na določbe Splošne deklaracije človekovih pravic, Mednarodnega pakta o državljskih in političnih pravicah ter Mednarodnega pakta o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah,

ob poudarjanju pomembnosti Deklaracije MOD o temeljnih načelih in pravicah pri delu (1998), kot je bila spremenjena leta 2022, Deklaracije MOD o socialni pravičnosti za pošteno globalizacijo (2008), kot je bila spremenjena leta 2022, Tristranske deklaracije o načelih glede večnacionalnih podjetij in socialne politike, kot je bila spremenjena leta 2022, Zaključkov o spodbujanju trajnostnih podjetij (2007) ter Deklaracije ob stoletnici MOD za prihodnost dela (2019) za spodbujanje kakovostnega vajeništva ter učinkovito varstvo vseh vajencev, zlasti glede na velike preobrazbe v svetu dela,

ob sklicevanju na določbe drugih pomembnih instrumentov MOD, zlasti Konvencije o politiki zaposlovanja (št. 122) in priporočila (št. 122), 1964, Konvencije o razvoju človeških virov, 1975 (št. 142)¹⁶, Priporočila o politiki zaposlovanja (dopolnilne določbe), 1984 (št. 169), Konvencije o zasebnih agencijah za zaposlovanje 1997 (št. 181), Priporočila o razvoju človeških virov, 2004 (št. 195), ter Priporočila o prehodu iz neuradnega gospodarstva v uradno gospodarstvo, 2015 (št. 204),

po odločitvi, da sprejme nekatere predloge v zvezi s kakovostnim vajeništvom, kar je četrta točka dnevnega reda zasedanja, in da bodo ti predlogi v obliki priporočila,

sprejema 16. junija 2023 to priporočilo, ki se imenuje Priporočilo o kakovostnem vajeništvu, 2023:

I.

Opredelitev izrazov, področje uporabe in sredstva za izvajanje

1. V tem priporočilu:
  - (a) naj se izraz "vajeništvo" razume kot oblika izobraževanja in usposabljanja, ki je urejena s pogodbo o vajeništvu, vajencu omogoča, da pridobi zmožnosti, potrebne za delo v poklicu, s strukturiranim usposabljanjem, za katero prejme plačilo ali drugo finančno nadomestilo in ki je sestavljeno iz učenja na delovnem mestu in učenja zunaj delovnega mesta, ter vodi do priznane kvalifikacije;
  - (b) naj se izraz "posrednik" razume kot subjekt, ki ni podjetje gostitelj ali ustanova za izobraževanje in usposabljanje ter usklajuje ali podpira zagotavljanje vajeništva ali pomaga pri njem;
  - (c) naj se izraz "predvajeniški program" razume kot program, katerega namen je morebitnim vajencem pomagati razvijati njihove zmožnosti, da bodo boljše pripravljene na delo ali izpolnili formalne zahteve za vpis v vajeniški program;
  - (d) naj se izraz "priznanje predhodno pridobljenega znanja" razume kot postopek, v katerem usposobljeno osebo na podlagi priznanih standardov za kvalifikacije ugotovi, dokumentira, presodi in potrdi zmožnosti, ki jih je oseba pridobila pri formalnem, neformalnem ali priložnostnem učenju.
2. To priporočilo se uporablja za vajeništvo v vseh podjetjih in gospodarskih dejavnostih.
3. Članice lahko določbe tega priporočila uveljavijo z notranjimi zakoni in drugimi predpisi, kolektivnimi pogodbami, politikami in programi ali drugimi ukrepi v skladu z notranjim pravom in prakso.
4. Članice naj določbe tega priporočila izvajajo ob posvetovanju z reprezentativnimi organizacijami delodajalcev in delavcev.

II.

Regulativni okvir za kakovostno vajeništvo

---

¹⁶ Opomba: Omenjeno konvencijo je Republika Slovenija nasledila z Aktom o notifikaciji nasledstva glede konvencij UNESCO, mednarodnih večstranskih pogodb o zračnem prometu, konvencij mednarodne organizacije dela, konvencij mednarodne pomorske organizacije, carinskih konvencij in nekaterih drugih mednarodnih večstranskih pogodb (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 15/92), kjer je navedena kot Konvencija št. 142 o poklicnem usmerjanju in strokovnem usposabljanju za razvoj človekovih sposobnosti.

5. Članice naj v svojih ustreznih politikah izobraževanja, poklicnega usposabljanja, vseživljenjskega učenja in zaposlovanja vključujejo in spodbujajo kakovostno vajeništvo.
6. Članice naj vzpostavijo regulativni okvir za kakovostno vajeništvo ter kvalifikacijske okvire ali sisteme za lažje priznavanje zmožnosti, pridobljenih v vajeništvu. Reprezentativne organizacije delodajalcev in delavcev naj bodo vključene v oblikovanje, izvajanje, spremljanje in ocenjevanje okvirov, sistemov, politik in programov za kakovostno vajeništvo.
7. Članice naj ustanovijo ali določijo državni organ ali državne organe, pristojne za ureditev vajeništva, v katerih naj bodo zastopane reprezentativne organizacije delodajalcev in delavcev.
8. Članice naj zagotovijo, da imajo pristojni organi jasno opredeljene dolžnosti in zadostna sredstva ter da tesno sodelujejo z drugimi organi ali institucijami, pristojnimi za urejanje ali zagotavljanje izobraževanja in usposabljanja, inšpekcijski nadzor nad delom, za socialno zaščito ter varnost in zdravje pri delu, ter z javnimi in zasebnimi službami za zaposlovanje.
9. Članice naj sprejmejo postopek, pri katerem sodelujejo reprezentativne organizacije delodajalcev in delavcev, za ugotavljanje, ali je poklic primeren za kakovostno vajeništvo, ob upoštevanju:
  - (a) zmožnosti, potrebnih za opravljanje tega poklica;
  - (b) primernosti vajeništva kot sredstva za pridobitev takih zmožnosti;
  - (c) trajanja vajeništva, ki bi bilo potrebno za pridobitev takih zmožnosti;
  - (d) sedanjega in prihodnjega povpraševanja po znanju in veščinah v tem poklicu ter sedanje in prihodnje zaposljivosti v tem poklicu;
  - (e) strokovnega znanja in izkušenj organizacij delodajalcev in delavcev s področja poklicev, usposabljanja in trga dela;
  - (f) širokega nabora nastajajočih poklicnih področij ter razvijajočih se proizvodnih procesov in storitev.
10. Članice naj ob posvetovanju z reprezentativnimi organizacijami delodajalcev in delavcev določijo standarde za posamezne poklice ali splošne standarde, kot je primerno, za kakovostno vajeništvo s sprejetjem ukrepov, ki med drugim določajo:
  - (a) najnižjo starost za sprejem v skladu s Konvencijo o minimalni starosti, 1973 (št. 138), in Konvencijo o najhujših oblikah dela otrok, 1999, (št. 182);
  - (b) varnost in zdravje pri delu v skladu s Konvencijo o varnosti in zdravju pri delu, 1981 (št. 155)¹⁷, in Konvencijo o spodbujanju varnosti in zdravja pri delu, 2006 (št. 187);
  - (c) doseženo izobrazbo ali predhodno pridobljeno znanje, potrebno za sprejem;
  - (d) dolžnosti vajencev, delodajalcev, ustanov za izobraževanje in usposabljanje

---

¹⁷ Opomba: Omenjeno konvencijo je Republika Slovenija nasledila z Aktom o notifikaciji nasledstva glede konvencij UNESCO, mednarodnih večstranskih pogodb o zračnem prometu, konvencij mednarodne organizacije dela, konvencij mednarodne pomorske organizacije, carinskih konvencij in nekaterih drugih mednarodnih večstranskih pogodb (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 15/92), kjer je navedena kot Konvencija št. 155 o varstvu pri delu, zdravstvenem varstvu in delovnem okolju.

ter posrednikov;

- (e) nadzor nad vajenci, ki ga opravlja usposobljeno osebje, in značilnosti takega nadzora;
  - (f) ustrezno ravnovesje med vajenci in delavci na delovnem mestu, da se zagotovita uspeh programov vajeništva in ustrezní nadzor, ob upoštevanju potrebe, da se prepreči nadomestitev delavcev ter spodbuja vajeništvo v mikro, malih in srednje velikih podjetjih;
  - (g) predvideno najkrajše in najdaljše trajanje vajeništva;
  - (h) obseg možnega skrajšanja predvidenega trajanja vajeništva na podlagi predhodno pridobljenega znanja ali doseženega napredka med opravljanjem vajeništva;
  - (i) učne izide in programe na podlagi ustreznih poklicnih zmožnosti, potreb vajencev glede izobraževanja in usposabljanja ter potreb na trgu dela;
  - (j) ustrezno ravnovesje med učenjem na delovnem mestu in učenjem zunaj delovnega mesta;
  - (k) dostop do poklicnega usmerjanja in kariernega svetovanja ter drugih primernih podpornih storitev pred in med vajeništvom ter po njem;
  - (l) kvalifikacije in izkušnje, ki jih morajo imeti učitelji, inštruktorji, notranji izvajalci usposabljanja in drugi strokovnjaki, vključeni v vajeništvo;
  - (m) ustrezno ravnovesje med vajenci in učitelji ob upoštevanju, da je treba zagotoviti kakovostno izobraževanje in usposabljanje;
  - (n) postopke za ocenjevanje in potrjevanje pridobljenih zmožnosti;
  - (o) kvalifikacijo, pridobljeno z uspešno opravljenim vajeništvom.
11. Članice naj sprejmejo ukrepe za zagotovitev, da je na voljo pravičen in pregleden postopek, po katerem se vajeništvo z vaječevim soglasjem lahko opravlja pri več podjetjih, kadar je to potrebno za končanje vajeništva.
12. Članice naj predpišejo pogoje, pod katerimi:
- (a) podjetja lahko ponujajo vajeništvo;
  - (b) ustanove za izobraževanje in usposabljanje lahko ponujajo usposabljanje na delovnem mestu in zunaj njega;
  - (c) posredniki lahko usklajujejo ali podpirajo zagotavljanje vajeništva ali pomagajo pri njem.
13. Članice naj sprejmejo ukrepe, da se stalno:
- (a) razvijajo in krepijo zmogljivosti vladnih organov, organizacij delodajalcev in delavcev ter ustanov za izobraževanje in usposabljanje;
  - (b) krepijo zmogljivosti podjetij gostiteljev za usposabljanje;
  - (c) povečujejo zmožnosti učiteljev, inštruktorjev, notranjih izvajalcev usposabljanja in drugih strokovnjakov, vključenih v vajeništvo.

14. Članice naj sprejmejo ukrepe za zagotovitev, da pristojni organi redno spremljajo in ocenjujejo sisteme in programe vajeništva. Izidi spremljanja in ocenjevanja naj se uporabijo za ustrezno prilagajanje in izboljševanje sistemov in programov.

III.

Varstvo vajencev

15. Članice naj sprejmejo ukrepe za zagotovitev, da se v zvezi z vajeništvom spoštujejo, spodbujajo in uresničujejo temeljna načela in pravice pri delu.
16. Članice naj sprejmejo ukrepe, ki vajencem zagotavljajo, da:
- (a) prejmejo ustrezno plačilo ali drugo finančno nadomestilo, ki se na različnih stopnjah vajeništva lahko poveča, tako da odraža postopno pridobivanje poklicnih zmožnosti;
  - (b) njihov delovni čas ne presega omejitev, določenih v notranji zakonodaji in kolektivnih pogodbah;
  - (c) so upravičeni do dopusta z ustreznim plačilom ali drugim finančnim nadomestilom;
  - (d) so upravičeni do odsotnosti zaradi bolezni ali nesreče z ustreznim plačilom ali drugim finančnim nadomestilom;
  - (e) imajo dostop do plačanega materinskega ali očetovskega dopusta in starševskega dopusta;
  - (f) imajo dostop do socialne varnosti in materinskega varstva;
  - (g) uživajo svobodo združevanja in dejansko priznavanje pravice kolektivnega pogajanja;
  - (h) so zaščiteni ter opravijo usposabljanje na področju varnosti in zdravja pri delu in na področju diskriminacije, nasilja in nadlegovanja;
  - (i) so upravičeni do nadomestila za poškodbe in bolezni, povezane z delom;
  - (j) imajo dostop do učinkovitega mehanizma za pritožbe in reševanje sporov;
  - (k) so upravičeni do varstva osebnih podatkov.

IV.

Pogodba o vajeništvu

17. Članice naj zagotovijo, da je vajeništvo urejeno s pisno pogodbo, ki se sklene med vajencem in podjetjem gostiteljem ali javno ustanovo gostiteljico ter, če to dovoljujejo notranji zakoni in drugi predpisi, jo lahko podpiše tudi tretja stran, kot je ustanova za izobraževanje ali usposabljanje ali posrednik.
18. Članice naj za pogodbo o vajeništvu zagotovijo, da:
- (a) jasno opredeljuje vlogo, pravice in obveznosti vsake stranke;
  - (b) določa, kje se opravlja vajeništvo;
  - (c) ne vsebuje nobene določbe, ki učinkuje tako, da omejuje vajenceve možnosti za mobilnost na trgu dela po opravljenem vajeništvu;

- (d) vsebuje določbe o trajanju vajeništva, plačilu ali drugem finančnem nadomestilu in njegovi pogostosti, delovnem času, odmorih, počitku, dopustu, varnosti in zdravju pri delu, o socialni varnosti, mehanizmih za reševanje sporov ter o prenehanju veljavnosti pogodbe o vajeništvu;
  - (e) določa pridobljene zmožnosti, potrdila ali kvalifikacije in morebitno dodatno zagotovljeno podporo pri izobraževanju;
  - (f) je registrirana pod pogoji, ki jih določi pristojni organ;
  - (g) se podpiše na začetku vajeništva;
  - (h) jo, kadar je vajenec mladoleten, v njegovem imenu podpiše starš, skrbnik ali zakoniti zastopnik ali jo podpiše vajenec s soglasjem starša, skrbnika ali zakonitega zastopnika, kot to določajo notranji zakoni in drugi predpisi.
19. Članice naj ob posvetovanju z reprezentativnimi organizacijami delodajalcev in delavcev pripravijo vzorčno pogodbo o vajeništvu, da omogočijo doslednost, enotnost in skladnost.

V.

Enakost in raznolikost v kakovostnem vajeništvu

20. Članice naj sprejmejo ukrepe za spodbujanje enakosti, raznolikosti in socialne vključenosti v vajeništvu, pri čemer naj posebej upoštevajo položaj in potrebe oseb iz ranljivih skupin ali skupin v ranljivem položaju.
21. Članice naj sprejmejo ustrezne ukrepe za spodbujanje enakosti in uravnoveženosti spolov v vseh vidikih vajeništva, vključno z dostopom do vajeništva.
22. Članice naj sprejmejo učinkovite ukrepe za preprečevanje in odpravljanje vsake diskriminacije vajencev, nasilja nad njimi in njihovega nadlegovanja in izkoriščanja ter za zagotavljanje dostopa do primernih in učinkovitih pravnih sredstev.
23. Članice naj dejavno spodbujajo vajeništvo za odrasle in izkušene posameznike, ki želijo zamenjati panogo ali poklic, se izpopolniti ali povečati svojo zaposljivost, za spodbujanje polne, storilne in prosto izbrane zaposlitve.
24. Članice naj sprejmejo ukrepe za spodbujanje dostopa do kakovostnega vajeništva kot sredstva za omogočanje uspešnega prehoda iz neuradnega gospodarstva v uradno gospodarstvo ter iz negotovega dela v zanesljivo delo, ki je dostojno in zagotavlja dostop do socialne varnosti in delovnopravnega varstva.

VI.

Spodbujanje kakovostnega vajeništva

25. Članice naj ob posvetovanju z reprezentativnimi organizacijami delodajalcev in delavcev sprejmejo ukrepe za ustvarjanje in omogočanje spodbudnega okolja za kakovostno vajeništvo, vključno z:
- (a) oblikovanjem in izvajanjem strategij, določanjem ciljev na državni ravni in dodeljevanjem zadostnih sredstev za kakovostno vajeništvo;
  - (b) vključevanjem kakovostnega vajeništva v prevladujočo usmeritev državnih razvojnih strategij ter politik izobraževanja, poklicnega usposabljanja, vseživljenjskega učenja in zaposlovanja;

- (c) ustanavljanjem panožnih ali poklicnih organov za znanje in veščine, ki lajšajo izvajanje kakovostnega vajeništva;
  - (d) razvijanjem in vzdrževanjem trdnih mehanizmov, kot so informacijski sistemi za trg dela in redna posvetovanja z reprezentativnimi organizacijami delodajalcev in delavcev, za ocenjevanje sedanjega in prihodnjega povpraševanja po znanju in veščinah, da se vajeniški programi ustrezno oblikujejo ali prilagodijo;
  - (e) izvajanjem učinkovitih in trajnostnih finančnih modelov;
  - (f) zagotavljanjem spodbud in podpornih storitev;
  - (g) razvijanjem trdnih mehanizmov spremljanja, vključno s tem, da pristojni organi zbirajo podatke o stopnjah ohranitve ali osipa vajencev in uspešnosti vajeništva, da se oceni učinkovitost finančnih modelov in sistemov spodbud pri ustvarjanju kakovostnega vajeništva;
  - (h) omogočanjem učinkovitih javno-zasebnih partnerstev za podporo kakovostnemu vajeništvu v notranjem zakonodajnem okviru;
  - (i) podpiranjem, kadar je to primerno, posrednikov, ki usklajujejo ali podpirajo zagotavljanje vajeništva ali pomagajo pri njem;
  - (j) izvajanjem dejavnosti ozaveščanja in promocije v rednih časovnih presledkih, da se izboljša podoba in poveča privlačnost kakovostnega vajeništva s poudarjanjem koristi vajeništva za delavce, mlade, družine, učitelje, karierne svetovalce, organizacije delodajalcev in delavcev ter delodajalce, zlasti mikro, mala in srednje velika podjetja;
  - (k) ozaveščanjem o pravicah, upravičenosti in zaščiti vajencev;
  - (l) vzpostavljanjem predvajeniških programov, ki temeljijo na potrebah in so osredotočeni na povečanje stopnje sodelovanja in ohranitve vajencev ter uspešnosti vajeništva med osebami iz ranljivih skupin in skupin v ranljivem položaju;
  - (m) omogočanjem dostopa do nadaljnega poklicnega usposabljanja in drugih možnosti izobraževanja za vajence;
  - (n) zagotavljanjem prilagodljivih poti učenja in kariernega usmerjanja za podpiranje mobilnosti, vseživljenjskega učenja ter prenosljivosti znanja, veščin in kvalifikacij;
  - (o) razvijanjem, podpiranjem in spodbujanjem vključevanja mentorstva v programe vajeništva;
  - (p) uporabljanjem novih tehnologij in inovativnih metod za povečanje učinkovitosti in kakovosti vajeništva;
  - (q) spodbujanjem vajeništva na področjih, povezanih z zelenim gospodarstvom in pravičnim prehodom, da se širi znanje in krepijo veščine, ki so usmerjeni v prihodnost dela.
26. Članice naj spodbujajo kulturo vseživljenjskega učenja, usposabljanja, preusposabljanja in izpopolnjevanja, vključno glede temeljnih veščin.
27. Članice naj ob posvetovanju z reprezentativnimi organizacijami delodajalcev in delavcev ter za omogočanje prehoda iz neuradnega gospodarstva v uradno

gospodarstvo sprejmejo ukrepe za:

- (a) krepitev zmogljivosti mikro, malih in srednje velikih gospodarskih enot z omogočanjem dostopa do storitev za razvoj podjetij in finančnih storitev, izboljševanjem okolja za varnost in zdravje pri delu ter s krepitvijo metod poučevanja in usposabljanja ter tehničnih in podjetniških zmožnosti mojstrov;
- (b) zagotovitev, da imajo vajenci dostop do učenja zunaj delovnega mesta in lahko učenje na delovnem mestu dopolnjujejo v drugih podjetjih ali po posrednikih, kadar je to primerno;
- (c) krepitev zmogljivosti združenj mikro, malih in srednje velikih gospodarskih enot, vključno s finančno podporo, da se izboljša kakovost vajeništva;
- (d) sprejetje postopka za priznanje ustreznega predhodno pridobljenega znanja, tudi če je bilo pridobljeno v neuradnem gospodarstvu, ter za spodbujanje zagotavljanja premostitvenih tečajev.

VII.

Sodelovanje na mednarodni, regionalni in državni ravni za kakovostno vajeništvo

28. Članice naj sprejmejo ukrepe za:

- (a) krepitev sodelovanja in izmenjave informacij o dobrih praksah na mednarodni, regionalni in državni ravni glede vseh vidikov vajeništva;
- (b) sodelovanje z namenom vajencem ponuditi razširjene možnosti za učenje ter priznati zmožnosti, pridobljene v vajeniških programih in pri predhodnem učenju;
- (c) vzpostavljanje učinkovitih partnerstev za spodbujanje kakovostnih programov vajeništva, vključno s tristranskimi organi za znanje in veščine na ravni države, panoge ali poklica, svetovnimi in regionalnimi zavezništvimi ter vajeniškimi omrežji;
- (d) spodbujanje priznavanja vajeniških kvalifikacij na državni, regionalni in mednarodni ravni.

Zgornje besedilo je verodostojno besedilo priporočila, ki ga je pravilno sprejela Generalna konferenca Mednarodne organizacije dela na svojem 111. zasedanju, ki je bilo v Ženevi in se je končalo 16. junija 2023.

V POTRDITEV TEGA sva to podpisala 16. junija 2023:

Predsednik konference,

ALI BIN SAMIKH AL MARRI

Generalni direktor Mednarodnega urada za delo,

GILBERT F. HOUNGBO